Parko ŠV dalyje kastuose šurfuose bei perkasose fiksuoti kultūrinio sluoksnio horizontai yra kur kas intensyvesni bei storesni (formavęsi miesto įtakoje), pagal radinius (6–8 pav.) preliminariai datuojami XVII–XIX a. Neaiški lieka gynybinės sienos mūro tąsa ŠV kryptimi, taip pat surasto namo kampo funkcija.

The Field Evaluation in Sereikiškės Park

142 m^2 were excavated in test pits and trenches during an evaluation conducted at the sites of planned utility lines, decorative water elements, and a gate in Sereikiškės Park (Fig. 1).

The cultural layers recorded in the test pits excavated in the S part of the park were not intense except for two very clear horizons from the mid-20th and from the second half of the 19th century (both fill layers). The 17th–18th-century layers were somewhat more fragmentary. In test pits 4 and 24, fragments of masonry walls and a wooden building (?) (Fig. 2) were unearthed under the aforementioned upper 19th–20th-century 1.3 m thick layers. The purpose of the masonry walls discovered in this part of the park remains unclear. The cultural layer horizons recorded in the test pits and trenches excavated in the NW part of the park are somewhat more intense, thicker, and earlier (but formed under the influence of the city) and date to the 17th–19th centuries according to the finds (Figs. 6–8). A 1 m wide masonry fragment of a building corner dating to the second half of the 17th century (Fig. 3) was unearthed in test pit 16. The SE – NW oriented base of the Vilnius defensive wall, which is 2.2 m wide, 2 m long, and has survived up to a height of 50 cm (Fig. 5) was found in trench 2 (Fig. 4) at a depth of 2.6 m from the ground's surface. It had been created using lime mortar and small boulders.

Linas Girlevičius

Žvalgymai Vilniuje

2011 m. Vilniuje, paveldosauginiu požiūriu saugomose teritorijose atliekant įvairius, dažniausiai su statybos ar remonto darbais susijusius darbus, buvo atlikti archeologiniai žvalgymai. Daugelyje žvalgytų objektų tyrinėjimai nesuteikė naujos informacijos apie archeologinę situaciją konkrečiame objekte. Duomenys apie šiuos objektus pateikiami „Mažai informatyvių archeologinių tyrinėjimų“ lentelėje. Tačiau atliekant tyrinėjimus dalyje objektų surinkta naujos informacijos apie kultūrinio sluoksnio pobūdį, datavimą, dabar tik po žeme išlikusias anksčiau stovėjusių pastatų liekanas.

Algirdo g. 48 kasant tranšėją elektros kabeliams į pastatą daugiausia kastas ankstesnės ūkinės veiklos suardytas supiltos struktūros kultūrinis sluoksnis. Žvalgymai atlikti apie 60 m^2 plote prie Panerių ir Algirdo gatvių. Gilintasi iki 0,7–1 m gylio. Smėlio, žvyro įžemis pasiektas tirtos teritorijos Š ir vidurinėje dalyje. Vidurinėje tirtos teritorijos dalyje, 20–40 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus slūgsančiame maišyto smėlio sluoksnyje aptikta žmonių kaulų iš suardytų palaidojimų. 2005 m. vykusių žvalgomųjų tyrinėjimų metu žmonių kaulų aptikta sklype Algirdo g. 48 (žr. *ATL 2005 metais*, Vilnius, 2006, p. 225–226). Kaulai į šią teritoriją tikriausiai yra patekę iš suardytų Šv. Stepono bažnyčios aplinkoje buvusios laidojimo vietos kapų. Ateityje reiktų tiksliau nustatyti šio laidojimo paminklo ribas.

1 pav. Bazilijonų g. aptiktos Vilniaus miesto gynybinės sienos liekanos. L. Girlevičiaus nuotr.

Fig. 1. The remains of the Vilnius city defensive wall discovered in Bazilijonų Street.

2 pav. Bernardinų g. 11 kastos tranšėjos pamatų hidroizoliavimui PV dalis, kultūrinio sluoksnio pjūvis iš ŠR. L. Girlevičiaus nuotr.

Fig. 2. The SW part of the trench dug at Bernardinų St. 11 for waterproofing the foundation and the cultural layer section as seen from the NE.

Bazilijonų g. kasant tranšėją elektros kabeliams, nuo sklypo Bazilijonų g. 3 iki sklypo Bazilijonų g. 6A žvalgyta apie 210 m ilgio tranšėjos vieta, kasta iki 70 cm gylio. Tyrinėjimai atlikti apie 100 m^2 plote. Tranšėja kasta per suardytus, supiltus sluoksnius. Tyrinėjimų metu sklype Bazilijonų g. 6A atkastos ir apardytos Vilniaus miesto gynybinės sienos liekanos (1 pav.). Sienos liekanų P fasadas nuo Bazilijonų g. važiuojamosios dalies bortelio nutolęs 12,8 m, gynybinės sienos liekanų plotis 1,25 m, sienos liekanų įgilinimas nenustatytas. Gynybinės sienos liekanų apsaugai nuo ardymo ateityje rekomenduojama inžinerinius tinklus tiesti kitomis trasomis, aplenkiant sklypą Bazilijonų g. 6A ir klojant inžinerinius tinklus virš jau anksčiau įrengtųjų. Pastatų komplekso Bazilijonų g. 3 vidinio kiemo Š dalyje atkastas ir kiek apardytas čia esančio požeminio inžinerinės paskirties mūrinio statinio kampas. Pastatas veikiausiai statytas XX a. I pusėje.

Bernardinų g. 11 pastato vidiniame kieme, prie XVII a. statyto rūsio išorinės sienos hidroizoliavimui buvo kasama tranšėja. Kiemo viduryje kasta duobė keičiant nuotekynės vamzdį, keista kiemo danga. Didesniame nei 40 cm gylyje tyrinėjimai atlikti apie 13 m^2 plote. Rekonstruojant kiemo dangą 80 m^2 plote atlikti žvalgymai. Archeologinių žvalgymų metu nustatyta, kad kultūrinis sluoksnis čia yra apie 2,2 m ir storesnis (2 pav.). Tyrinėjimų metu preliminariai nustatytas kultūrinio sluoksnio horizontų datavimas. Ankstyviausias aptiktas radinys – žaliai glazūruotos čer-

pės fragmentas – datuotas XV(XIV?) a. Kultūrinio sluoksnio ankstyviausio horizonto tikslus datavimas nenustatytas. Identifikuotas pastato, kuriam priklausė rūsys, statybos sluoksnis, buvęs kiemo paviršius, pastato griovimo ar perstatymo sluoksnis. Pastarajame aptikta XVI a. pabaiga – XVII a. I puse datuojamų archeologinių radinių. Sluoksnis veikiausiai susidarė maskvėnų antpuolio 1655 m. metu ar jau po vadinamojo Maskvos karo likviduojant Vilniaus nusiaubimo pasekmes. Aukščiau tirti XVIII–XX a. susiformavę sluoksniai.

3 pav. Sklypai Paupio g. 27, 29, tranšėjoje šilumos tinklams atkasto XVIII ar XIX a. pamato fragmentas. L. Girlevičiaus nuotr.

Fig. 3. A fragment of the 18th or 19th-century foundation unearthed in the heating line trench in the plot at Paupio St. 27 and 29.

Paupio g. 27, 28 sklypuose atlikti archeologiniai žvalgymai statomos šiluminės trasos tranšėjų vietoje. Žvalgymai atlikti apie 60 m^2 plote, gilintasi iki 1,3 m gylio. Smėlio, žvyro įžemis pasiektas tik tirtos teritorijos Š dalyje, ties pastatais Paupio g. 27 ir 29. Šie, tikėtina, XVIII a. I pusėje ar net anksčiau pastatyti (vėliau perstatyti, rekonstruoti) pastatai buvo statomi ant aukštumėlės. Veikiausiai ūkinės paskirties pastato liekanos – mūro siena – aptikta sklypo P dalyje (3 pav.). Ji datuojama XVIII a. ar XIX a. I puse. Ties pastatu Paupio g. 29 būta XX a. išgrįsto akmenų grindinio, kurio fragmentai ir dabar išlikę 40 cm gylyje, žemiau dabartinės kiemo dangos. Tirtosios teritorijos Š dalyje aptiktas P–Š kryptimi orientuotas vandentiekis metaliniuose (keraus) vamzdžiuose. Jis datuotinas XIX a. pabaiga ar XX a. pradžia ir veikiausiai buvo nutiestas iš Žiupronių šaltinių į pramoninę Paplavų priemiesčio dalį. Ankstyviausi tyrinėjimų metu aptikti radiniai datuoti XVIII a.

Field Surveys in Vilnius

Every year small-scale excavations are conducted in Vilnius during construction work, generally in installing and reconstructing underground utility lines. Human bones were discovered in a trench being dug in Algirdo Street near the Church of St Stephen. Burials began to be made at this site in Vilnius in the late 16th century and the cemetery still existed near this church in the first half of the 20th century. The remains of the Vilnius city defensive wall (Fig. 1) were discovered in digging an electric cable trench in the plot at Bazilijonų St. 6A. An excavation was conducted near a 17th-century basement wall in the plot at Bernardinų St. 11 (Fig. 2). The earliest

finds discovered during the excavation date to the 15th (14th?) century. In digging a heating line trench in the plots at Paupio St. 27 and 29 in historical Paplavos suburb, new data was collected about the locality's old relief. The remains of an 18th or early 19th-century building (Fig. 3) and 18th–20th-century finds were also discovered.

Linas Girlevičius

Bokšto gatvė 16

2011 m. atlikti žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai sklype Bokšto g. 16 ir artimiausioje jo aplinkoje. Sklypas yra Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (UK 25504) teritorijoje. Tyrinėjimai vyko 2 etapais. Pirmajame etape tyrinėjimai atlikti prie pastato Bokšto g. 16/2 PR dalies. Siekta nustatyti, kokia galima žala yra padaryta pastato PR dalyje įrengiant apie 25 m² ploto rūsio patalpas. Prie naujai įrengto rūsio išorinės sienos tirtas 3x3m dydžio šurfas, kuris vėliau, aptikus mūrinių konstrukcijų, buvo praplėstas į perkasą. Antrajame etape tyrinėjimai buvo atliekami požeminių inžinerinių tinklų (vandentiekio,

1 pav. Situacijos planas: 1 – 2002 m. tirtas šurfas; 2 – 2002 m. atkastos miesto gynybinės sienos liekanos; 3 – 2004 m. tirtos vietos; 4 – 2010 m. žvalgyta trasa; 5 – 2011 m. tirtos žvalgomosios perkasos 1 vieta; 6 – 2011 m. tyrimai požeminių inžinerinių tinklų vietose. L. Girlevičiaus brėž.

Fig. 1. Situation plan: 1 – the test pit excavated in 2002; 2 – the remains of the city's defensive wall unearthed in 2002; 3 – the locations excavated in 2004; 4 – the route surveyed in 2010; 5 – the trial trench 1 excavated in 2011; 6 – the 2011 excavations at the underground utility line sites.

